

ת"פ 54550/01/15 - מדינת ישראל נגד יוסף ממן

בית משפט השלום בפתח תקווה
ת"פ 54550-01-15 מדינת ישראל נ' ממן

בפני המאשימה
כבוד השופטת אליאנא דניאלי
מדינת ישראל

הנאשם
נגד
יוסף ממן

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת הראיות בביצוע עבירת איומים בניגוד לסעיף 192 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ותקיפה בניגוד לסעיף 379 בחוק. הוא זוכה מעבירה של העלבת עובד ציבור בניגוד לסעיף 288 בחוק.

2. בהכרעת הדין נקבע כי ביום 23.1.15, במהלך הפנינג שהתקיים בפתח תקווה, א"ם הנאשם על ראש העיר בכך שצעק לעברו **"איפה שתלך אני אמשיך ואהיה, אני אזיין אותך"** וכן - **"אני ארדוף אחריו לכל מקום שאתה הולך ואני אטפל בכך כמו שצריך"**. בהמשך דחף הנאשם בחוזקה אזרח אשר ניסה לחצוץ בינו לבין ראש העיר. כן נקבע כי הנאשם צעד בעקבות ראש העיר, אשר ביקש לעזוב את המקום, כשהוא קורא אחריו כי ירדוף אותו, ילך אחריו לאן שילך, ולא יוותר.

טיעוני הצדדים לעונש

3. **ב"כ המאשימה** טענה כי הנאשם פגע בערכים חברתיים של הגנה על ביטחון ושלמות גופו של האדם, בשלוותו ובשלווה הציבורי. נטען כי האיום על ראש העיר באמצעות מילים בוטות ובמקום הומה אדם עוררו תחושה של פחד אצל הסובבים במקום.

עוד נטען, כי אמנם מבחינה מילולית האיום אינו מן הרף הגבוה, אך כאשר מצרפים לכך את התנהגותו הבוטה של הנאשם, הנפת הידיים והליכתו אחרי ראש העיר, מכלול המעשים אינו ברף הנמוך. ראיה לכך יש לראות בתגובת הנוכחים במקום, מנכ"ל העירייה והאזרח ירון קדושים, אשר ניסו להרגיע את האווירה, שעה שהנאשם בחר להסלימה תוך שדחף את קדושים ואיים עליו.

ב"כ המאשימה טענה כי ביצוע העבירה כלפי עובד ציבור, ובפרט ראש העיר, מהווה נסיבה לחומרה ומלמדת על עזות מצח מצד הנאשם.

נטען כי הפסיקה מצביעה על הצורך במיגור תופעת האיומים ובהגנה על עובדי ציבור המבצעים את תפקידם, וכי על בתי המשפט לנהוג ביד קשה כדי לסייע בשמירה על הסדר הציבורי.

באשר לנאשם נטען כי אין המדובר בהסתבכותו הראשונה עם החוק. הנאשם בעל עבר פלילי אם כי חלקו ישן מאוד, ולחובתו עבירה אחרונה משנת 2005 בגין תקיפה. הנאשם ניהל הליך הוכחות, לא לקח אחריות על מעשיו, לא הביע חרטה ואינו מבין את הפסול במעשיו.

נטען כי מתחם העונש ההולם בעבירות בהן הורשע הינו 4-12 חודשי מאסר בפועל ורכיבים נוספים. המאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר בתוך המתחם, מאסר מותנה וקנס.

4. **ב"כ הנאשם** טען כי המעשים המיוחסים לנאשם הינם ברף הנמוך ביותר, הן באשר לעבירת האיומים אשר לא כללה איום בפגיעה בגוף או ברכוש, והן באשר לעבירת התקיפה שבמסגרתה לא נגרם נזק, למעט כאב בשרירים. נטען כי מדובר באירוע ספונטני ונעדר תכנון, באשר הנאשם לא הגיע במטרה לבצע עבירה, אלא במטרה ליהנות בהפנינג עם ילדיו.

באשר לניהול ההוכחות, נטען כי אלו לא נוהלו לשווא מאחר והנאשם זוכה מאחת העבירות בהן הואשם. כן נטען כי אין בבחירה לנהל הוכחות כדי להצביע על אי קבלת אחריות מצד הנאשם, אשר סבר כי המילים שהשמיע היו בגדר אמירת מחאה לגיטימית. אולם משהבין הנאשם, לאחר הכרעת הדין, כי עבירת האיומים כללה הן את המילים והן את התנהגותו, לקח אחריות על מעשיו. עוד נטען כי לאחר האירוע הגיש הנאשם מכתב התנצלות.

ב"כ הנאשם אישר כי לנאשם עבר פלילי מכביד, מאחר שלדבריו הנאשם גדל לצד הפשע וביצע מגוון רחב של עבירות החל מהיותו נער. עם זאת טען כי מדובר בעבר ישן ומזה 12 שנים אין לחובת הנאשם הרשעה נוספת מלבד המקרה דנן. נטען כי הנאשם, אשר היה מכור לסמים, עבר הליך גמילה, במסגרתו החל לעבוד בעירייה, וביצע את עבודתו בצורה קפדנית ומסודרת ללא עבירות משמעת או הסתבכות בפלילים. בשנת 2003 הנאשם חזר בתשובה והתחתן, כיום הוא בן 48 ואב מסור ל-4 ילדים (בהקשר לכך הוגש מכתב ממנהלת המעון). ב"כ הנאשם טען כי בעקבות האירוע הנאשם נאלץ להפסיק את עבודתו, דבר שגרם להתמוטטות כלכלית, שכן הנאשם הינו המפרנס העיקרי בבית. הוא אף פנה בבקשה לעזרה כספית של ראש הישיבה ותושבים ביישוב, עקב הליך עיקול על ביתו. מבחינה בריאותית נטען כי הנאשם חולה לב הנוטל תרופות באופן קבוע.

ב"כ הנאשם טען כי עונש מאחורי סורג ובריא אינו מצדיק את חומרת האירוע, ועתר להטלת עונש מאסר על תנאי, אשר יהיה בו כדי להביע מחד את הסלידה מביצוע העבירות ומאידך יאפשר לנאשם לשוב לחיים נורמטיביים.

5. **הנאשם בדברו לעונש** התנצל על ביצוע העבירות ועל התנהגותו בבית המשפט, וטען כי הוא לוקח אחריות על מעשיו. הוא הוסיף כי האירוע היה בגדר פליטת פה, עקב סערת רגשות וסחיטה רגשית מצד אמו. הנאשם טען כי אינו עוסק בפשע ונקי מסמים מזה 20 שנה, כי הוא אב למופת, וכי בעקבות האירוע נהרסו חייו שכן חי כיום מתרומות ואין לו ולילדיו ממה לקנות אוכל.

כן טען הנאשם כי ההרתעה מהעמדתו לדין כבר הושגה. הוא הביע צער וטען כי לא הייתה לו כוונה לאיים על ראש העיר, וביקש לחזור לחיים רגילים. לדבריו לא יוכל לעמוד בעונש של עבודות שירות שכן הוא צריך לפרנס את משפחתו, וכך גם לא יוכל לעמוד בתשלום קנס. לפיכך ביקש להטיל עליו מאסר מותנה בלבד.

דין וגזירת הדין

6. עקרון ההלימה הינו העיקרון המנחה בהתאם לס' 40ב לחוק. בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, במידת הפגיעה בערכים, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

7. **הערכים החברתיים** אשר נפגעו בעקבות ביצוע העבירות על ידי הנאשם הינם זכותו של האדם לכבוד, לשלמות גופו, לתחושת ביטחון ושלמות הנפש. עבירות האיומים והתקיפה מביאות לפגיעה בסדר הציבורי, כל שכן כאשר הן מבוצעות כנגד אנשי ציבור בעת מילוי תפקידם.

בהכרעת הדין עמדתי על האבחנה שבין איום לדברי ביקורת ומחאה לגיטימיים, עליהם מגן משפטנו. מושכלות היסוד הן כי חופש הביטוי הינו מאבני הראשה של הדמוקרטיה. עם זאת, **ברע"פ 2660/05 בענין אונגרפלד** עמד בית המשפט העליון על כך שהעלבת עובד ציבור עלולה לפגוע לא רק בעובד בו עלבו, אלא בשירות הציבורי כולו, וביכולתו לפעול כראוי. ביתר שאת נכונים הדברים שעה שמדובר באיומים של ממש, ולא בהעלבת עובד הציבור בלבד. שומה עלינו כחברה לאפשר לראש העיר לבצע את תפקידו ללא מורא, ועל בתי המשפט לתרום תרומתם לכך שאנשי ציבור יוכלו לבצע מלאכתם נאמנה, ללא חשש.

בתי המשפט ביטאו לא אחת את סלידתם משימוש באיומים תוך הטלת אימה על נציגי הציבור, והבהירו כי תפקיד בית המשפט להגן על אנשי ציבור החשופים לאלימות מילולית שלוחת רסן. **ברע"פ 2019/11 אלי מיארה נ' מדינת ישראל** נאמר:

"אף לגופם של דברים, לחופש הביטוי מגבלות שבדין, וביניהן איומים והעלבת עובדי ציבור כבענייננו, כמו גם לשון הרע במקרים אחרים. המטיל אימה על הזולת אין הזולת צריך לפשפש ביכולותיו העתידות של המאיים כדי לברר אם יש ממש באיומים; ועובדי הציבור אינם צריכים להיחשף לחריצת לשון קללות, חרופים וגידופים מכל בר בי רב, שיקנה לו חסינות בשל חופש הביטוי. לבתי המשפט תפקיד גם בהגנה על כבודם."

8. **באשר לנסיבות ביצוע העבירה**, הנאשם ביצע את העבירות במהלך הפנינג שהתקיים מטעם העירייה, כאשר במקום נכחו תושבים רבים. **הוא צעק לעבר ראש העיר, איים עליו, הניף ידו, התקרב אליו באופן מאיים, וצעד בעקבותיו תוך שהוא אומר לו כי ירדוף אחריו ולא יניח לו. התנהגותו ותוכן דבריו אמרו בריונות, אימפולסיביות וכוחנות.** הנאשם ביטא זלזול בשלטון החוק, נוכח קבלת החלטה על ידי גורמים בעירייה בנוגע לדוכן אותו הפעילה אימו, ופנה לפתרון בדרך של אלימות, לקיחת החוק לידיים וניסיון להשיג את מטרותיו האישיות בדרך של הפחדה. זאת, חלף פנייה בדרכים לגיטימיות כדי להפגין את מורת רוחו מהחלטת העירייה, אשר למותר לציין כי לא היתה כלל החלטה של המתלונן,

ראש העיר. מעשיו מערערים את המוסכמות הבסיסיות של חברה דמוקרטית. אף שלדברי הנאשם עצמו הוא הבחין כי מקורבי ראש העיר נאספים במקום ומבוהלים מהתנהגותו, הוא לא חדל, אלא הסלים את הסיטואציה ותקף אזרח שניסה להרגיע את הרוחות. התנהגותו כאמור עוררה פחד לא רק אצל ראש העיר אלא גם בקרב האחרים שנמצאו במקום, ובהתנהגותו אף גרם לראש העיר לעזוב את המקום. לקולא יצוין כי המעשים בוצעו בעת שהנאשם היה מצוי בסערת רגשות, וללא תכנון שקדם לביצוע העבירה, וכי תוכן האיומים לא היה ברף הגבוה.

9. מדיניות הענישה הנוהגת:

- א. **ברע"פ 4209/11 דוד שטרית נ' מדינת ישראל**, נידון עניינו של נאשם, בעל עבר פלילי מכביד, אשר הורשע בהתאם להודאתו בביצוע 2 עבירות איומים, 2 עבירות של העלבת עובד ציבור כלפי ראש העיר ושוטר, ועבירה של תקיפת שוטר. שירות המבחן המליץ על העמדתו במבחן, מתוך חשש כי מאסרו יפגע בהליך השיקומי. הנאשם נידון בבית משפט השלום ל-4 חודשי מאסר, והפעלת מאסר מותנה, חלקו בחופף וחלקו במצטבר, כך שסך הכול ירצה 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס. בערעור הוחמר עונשו ונקבע כי המאסר המותנה יופעל במצטבר, כך שסך הכול ירצה הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל. עקב כך בוטל הקנס שהושת על הנאשם. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- ב. **ברע"פ 1825/11 ראובן פינקו נ' מדינת ישראל**, נדחתה בקשתו של נאשם בעל עבר פלילי, אשר הורשע בהתאם להודאתו בשלוש עבירות איומים על שופט. המבקש נידון ל-7 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 5000 ₪.
- ג. **בע"פ (מחוזי ת"א) 70003/06 ויקטור דדוש נ' מדינת ישראל**, נדחה ערעורו של נאשם, בעל עבר פלילי, אשר הורשע בביצוע 3 עבירות של הסגת גבול, 3 עבירות של העלבת עובד ציבור, 3 עבירות של איומים ועבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי. נקבע כי בדומה למקרה שבפניי, העבירות, אשר בוצעו כנגד ראש העיר ומנכ"ל העירייה, נועדו להשפיע על ראש העיר לחזור בו מסגירת מזנון אותו הפעיל. באותו מקרה נטל הנאשם אחריות על מעשיו, והורשע על פי הודאתו. הנאשם נידון ל-7 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים.
- ד. **בע"פ (מחוזי ב"ש) 7040/05 מדינת ישראל נ' ליברטי שמעון אליהו**, התקבל ערעור המדינה בעניין נאשם, בעל עבר פלילי, אשר הורשע בהתאם להודאתו בביצוע 2 עבירות איומים כלפי ראש העיר. יצוין כי באותו ענין איים הנאשם ברצח על ראש העיר. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו, חרף מכתב שהתקבל מראש העיר, לפיו הוא מקבל את התנצלותו של הנאשם ויירתם בחיפוש אחר מקום תעסוקה עבור הנאשם, והשית על הנאשם 4 חודשי מאסר בפועל מבלי למצות עימו את הדין, ומאסר על תנאי.
- ה. **בת"פ (שלום פ"ת) 2836/05 מדינת ישראל נ' אריה והב**, הורשע הנאשם, בעל עבר פלילי מכביד, באיום על ראש העיר. גם באותו ענין דובר היה באיום ספונטני על רקע תסכול הנאשם מכך שראש העיר לא פעל כפי שציפה ממנו הנאשם לפעול. חרף המלצת שירות המבחן נידון הנאשם ל-4 חודשי מאסר בפועל.

10. לאחר שנדרשתי למכלול השיקולים הרלוונטיים, אני קובעת מתחם עונש הולם למכלול העבירות בהן הורשע הנאשם, שהינו החל במאסר מותנה וכלה במאסר בפועל למשך 10 חודשים.

11. בגזירת העונש בגדרי המתחם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

במסגרת טעוני הצדדים לעונש הובהר כי לנאשם עבר פלילי מכביד אך ישן, וכי מזה כעשור לפחות לא הורשע בביצוע עבירות נוספות. נראה כי מאז שעבר הליך גמילה השתקם הנאשם ופנה לקיום אורח חיים נורמטיבי. לנסיבה זו משקל רב בגזירת עונשו.

הנאשם ניהל הליך הוכחות ולא חסך בזמן שיפוטי. עם זאת - בשל ניהול ההוכחות זוכה מאחת העבירות, ולפיכך לא ניתן לטעון כי הבאת הראיות נעשתה לשווא.

כן הוגשו מסמכים שונים מהם ניתן ללמוד על מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, ומסמכים נוספים אשר יש בהם כדי לתמוך בבקשה להקל בעונשו. בענין זה יצוין מכתבו של מנהל מחלקת פינוי אשפה בעירייה בו נכתב כי הנאשם השתלב במחלקה כחלק מתוכנית שיקום וכי הוא משמש דוגמא לעובדים חדשים, ולא עבר כל עבירת משמעת משך 15 שנים.

12. לאחר ששקלתי את השיקולים לחומרא ולקולא נמצא כי מעשיו של הנאשם הפכו לצערנו לתופעה נפוצה מדי של אלימות פיזית ומילולית כלפי עובדי ציבור ונציגי ציבור. כאמור, על בתי המשפט לחזק את ידם של נבחרי הציבור מפני פגיעה בלתי ראויה בהם, ולעקור משורש את האיומים והשימוש באלימות נגדם.

בחברה מתוקנת מתחייב כי ראש העיר יוכל להלך ברחובות העיר מבלי לחוש מאויים, ועליו להיות מסוגל לקבל החלטות הנוגעות לניהול העיר ללא חשש ומורא מפני התנהגות בריונית מאיימת ואלימה (ר' ע"פ 70003/06 בענין דדוש המוזכר לעיל, באשר לדחיית הטענה כי האמירות שאמר הנאשם באותו ענין הן אמירות "של כל ישראלי ממוצע").

נוכח המפורט לעיל סברתי כי יש להטיל על הנאשם ענישה ממשית, כדי להעביר מסר לפיו יש להעניש באופן ממשי את מי שמהלך אימים ומנסה לפתור מחלוקות בדרך של אימים ואלימות.

לפיכך, לאחר הטיעונים לעונש הופנה הנאשם לקבלת חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות. אלא שבחוות הדעת נקבע כי הנאשם אינו מתאים לביצוע עבודות שירות "נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם". זאת, מאחר שעיון בתיק המודיעיני המצוי על הנאשם במשטרת ישראל לימד כי הנאשם "משוייך לעבריינים בכירים אשר הינם חלק מארגון פשיעה מוכר".

בנסיבות אלו, וטרם מתן גזר הדין, סברתי כי יש מקום לבקש מהממונה על עבודות השירות לשקול שוב את עניינו של הנאשם, ובכלל זה לשקול את תוקפו של המידע ואם ניתן להפיג את החשש באמצעות השמת הנאשם במקום בו יופחת החשש המצוין לעיל. אלא שחוות הדעת הנוספת קבעה כי המסוכנות הנשקפת מהנאשם הינה בכל מקום, ובדין אשר התקיים היום בבית המשפט, אשר חלקו קיים במעמד צד אחד, הוצג חומר מודיעיני והובהר מדוע המשטרה מתנגדת לריצוי מאסר בעבודות שירות בעניינו של הנאשם. מהחומר שהוצג ומטעוני

הרכזים נלמד כי הנאשם לא יוכל לבצע עבודות שירות, עקב המסוכנות שנטענה לעיל, במסגרתה קיים חשש לפגיעה בנאשם עצמו או באחרים שיימצאו בסמיכות לו.

במצב דברים זה סבורתני כי משעה שסברתי כי העונש הראוי לנאשם הינו מאסר לריצוי בעבודות שירות, אין מקום להחמיר בעונשו של הנאשם בשל מסוכנות אשר אינה בהכרח פרי התנהגותו שלו, אלא נעוצה בהתנהלותם של בני משפחה אחרים.

לפיכך, ונוכח בחירתו של הנאשם בעשור האחרון לנהל את חייו בדרך נורמטיבית ולהתרחק מדרך הפשע, נוכח מצבו הרפואי, הבעת החרטה אף אם נעשתה לאחר הכרעת הדין, העובדה כי לאחר ההכרעה פוטר ממקום עבודתו, חומרת המעשים שאינה ברף הגבוה והעדר תכנון, נמצא כי אין מקום להשמתו של הנאשם מאחורי סורג ובריא. ביטוי לאינטרס הציבורי יימצא במשך המאסר המותנה אשר יוטל על הנאשם, כמו גם בהטלת ענישה כלכלית, אשר בנסיבותיו של הנאשם שבפניי, הגם שאינה גבוהה, אינה קלה עבורו.

13. בסופו של יום אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת אלימות או איומים.

ב. קנס בגובה 1500 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל ביום 1.11.15 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, יעמוד הקנס כולו לפרעון מיידי.

ג. התחייבות בסכום של 2500 ₪ להימנע מלעבור עבירת אלימות או איומים, למשך שנתיים. הנאשם יחתום היום על ההתחייבות, אחרת ייאסר למשך שבוע.

זכות ערעור בתוך 45 ימים לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, ג' תשרי תשע"ו, 16 ספטמבר 2015, בנוכחות הצדדים.